

ПРАВОВИЙ БЮЛЕТЕНЬ ДАНСЬКОЇ РАДИ: Випуск 52 Травень 2020

1. 31 Травня: Оновлений Огляд Заходів щодо Запобігання Поширенню Коронавірусу

Контекст: Протягом травня уряд вжив ряд заходів, спрямованих на пом'якшення умов карантину, а також на підтримку економіки і населення. Починаючи з 30 квітня, були прийняті:

- Постанови Кабінету Міністрів [№. 343](#) (4 травня), [№ 377](#) (14 травня), [№ 392](#) (20 травня), [№ 424](#) (29 травня) «Про запобігання поширенню COVID-19»;
- Закони України [№ 587-IX](#) (7 травня), [№ 588-IX](#) (7 травня), [№ 591-IX](#) (13 травня).

Зміни щодо обмежень: Станом на 1 червня, кількість підтверджених випадків інфікування COVID-19 збільшилася до 24,012; із них летальними стали 718, ще 9,690 інфікованих одужали. 13 травня кількість осіб, які одужали, уперше в Україні перевищила кількість нових зареєстрованих випадків хвороби. У зв'язку з цим, а також через зростаючий запит суспільства і бізнесу, ряд обмежувальних заходів було пом'якшено, серед них:

• Торгівля непродовольчими товарами;• Надання побутових послуг;• Проведення заходів за участю не більше 10 осіб;• Робота кафе у режимі відкритих майданчиків;• Відвідування парків і зон відпочинку;• Робота магазинів в ТЦ (з деякими обмеженнями);	• Робота нотаріусів, адвокатів та психологів;• Планове проведення ряду медичних операцій;• Проведення зовнішнього незалежного оцінювання.

Запровадження адаптивного карантину: Крім загального пом'якшення обмежувальних заходів, 20 травня Кабінет Міністрів прийняв постанову № 392 щодо переходу до т.зв. «адаптивного карантину»:

- Відповідно до концепції адаптивного карантину, передбачається можливість покрокового пом'якшення карантинних обмежень на рівні окремих областей за окремого рішення місцевої комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій;
- Комісія приймає відповідне рішення, виходячи із ситуації в області за трьома критеріями: кількості нових випадків інфікування, заповненості відведених лікарень, а також кількості проведених за окремою методикою тестів на коронавірус;
- Обмеження, які можуть бути пом'якшені або зняті комісією: проведення релігійних заходів (за деяких обмежень), робота готелів, перевезення пасажирів залізничним і автотранспортом, робота освітніх установ (за деяких обмежень), робота кафе у закритих приміщеннях, проведення культурних заходів (за деяких обмежень).

Окремі аспекти карантину:

- Перетин КПВВ у Донецькій і Луганській областях: 2 червня на сайті Президента України було [заявлено](#), що «Головнокомандувач Збройних Сил України повідомив, що вже готують до відкриття перші КПВВ у зоні проведення ООС після 10 червня». У той же час, станом на 3 червня відповідні офіційні документи не опубліковані;
- Перспективи відновлення в'їзду іноземців в Україну: Починаючи з 16 березня 2020 року, в'їзд в Україну дозволений лише громадянам України – з деякими обмеженнями¹. 29 травня міністр закордонних справ [повідомив](#) про підготовку до зняття цього обмеження за умови введенні додаткових контрольних заходів. Станом на 3 червня вказане обмеження продовжує діяти;
- Соціальна політика: Офіційно працевлаштовані особи, які мають необхідний стаж соціального страхування, мають право на отримання допомоги по тимчасовій непрацездатності у випадку хвороби. В травні Парламент надав право на отримання виплати у розмірі 50% від звичайного розміру допомоги по тимчасовій непрацездатності особам, які госпіталізовані або знаходяться в самоізоляції / обсервації у зв'язку з коронавірусом, але не мають необхідного страхового стажу;
- Програма стимулювання економіки: Кабінет Міністрів [опублікував](#) для обговорення Програму стимулювання економіки для подолання наслідків епідемії COVID-19 і обмежувальних заходів карантину.

2. Міністерство з питань Реінтеграції Тимчасово Окупованих Територій Опублікувало для Громадського Обговорення Проект Нової Програми Міністерства

19 травня 2020 року Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій [опублікувало](#) проект нової Програми Міністерства, направивши його також на розгляд до 8 парламентських комітетів.

Викладений на 41 сторінках проект сформований навколо 11 цілей та завдань по їх досягненню, і визначає терміни та індикатори їх виконання, а також відповідальні державні органи. Оскільки документ ще не був затверджений, нижче наводимо попередній і скорочений аналіз його положень.

Визначені цілі:

1. Забезпечення здоров'я нації – розширення медичної допомоги на КПВВ;
2. Підвищення якості освіти – переважно, заходи щодо забезпечення доступу до навчання у закладах освіти на підконтрольній території для жителів непідконтрольних територій;
3. Соціальний захист; пріоритет – підтримка переселенців, політичних в'язнів, військовополонених, цивільного населення, членів їх сімей;
4. Розвиток культури та захист інформаційного простору – у т.ч. зміцнення комунікації з населенням непідконтрольних територій та боротьба з інформаційною агресією;

¹ Виняток передбачено для працівників дипломатичних установ, акредитованих міжнародних організацій та членів їх сімей; осіб, які мають дійсний дозвіл на тимчасове / постійне проживання; подружжя та дітей громадян України; деяких інших осіб. Для додаткової інформації дивіться спеціальний випуск [Правового бюлетеня](#) Данської Ради.

5. Розвиток регіонів – заходи щодо відновлення і розвитку інфраструктури, створення нових робочих місць і підтримки бізнесу;
6. Забезпечення екологічної безпеки;
7. Зміцнення державної безпеки;
8. Посилення міжнародної підтримки в умовах конфлікту;
9. Цифрова трансформація – у т.ч. надання адміністративних послуг населенню, постраждалому від конфлікту, у режимі онлайн;
10. Ефективне управління – запровадження адміністративної процедури реєстрації фактів народження і смерті на непідконтрольній території, покращення доступу до адміністративних послуг; дії у напрямку відновлення миру і зменшення соціальної напруженості;
11. Розвиток і зміцнення правової держави – впровадження механізмів правосуддя перехідного періоду, документування порушень прав і свобод на тимчасово окупованій території, захист репресованих Росією осіб.

Окремі важливі елементи Програми:

Формування державних політик	Житлові, земельні та інші майнові права
<ul style="list-style-type: none"> • Формування середньострокової політики інтеграції переселенців; • Формування середньострокової політики з національної єдності і соціальної згуртованості; • Формування політики прискореного економічного розвитку постраждалих від конфлікту територій; • Впровадження механізмів правосуддя перехідного періоду. 	<ul style="list-style-type: none"> • Підготовка законопроекту про виплату компенсації за зруйноване внаслідок конфлікту житло; • Розробка механізмів реалізації програми KfW «Житло для ВПО»; • Розробка механізмів надання житла переселенцям у фінансовий лізинг.
Протимінна діяльність	Інші важливі положення
<ul style="list-style-type: none"> • Подання до Парламенту проєкту про внесення змін до Закону «Про Протимінну Діяльність» та підготовка необхідних підзаконних актів; • Формування Національного органу з питань протимінної діяльності; • Запуск Реєстру жертв мін та інших вибухонебезпечних предметів і забезпечення їх компенсацією. 	<ul style="list-style-type: none"> • Впровадження адміністративної процедури реєстрації фактів народження і смерті на непідконтрольних територіях; • Забезпечення доступу до необхідних адмін. послуг в онлайн-режимі; • Розробка соціальних гарантій для дітей, які постраждали від конфлікту; • Відкриття нових КПВВ на лінії розмежування і в Херсонській області, поліпшення умов на діючих КПВВ.

3. Центральна Виборча Комісія Забезпечила Право Переселенців Голосувати на Місцевих Виборах

Контекст: У правозастосовній практиці України внутрішньо переміщені особи за визначенням не можуть мати реєстрацію постійного місця проживання на підконтрольній території України.² 19 грудня 2019 року Парламент ухвалив Виборчий кодекс, який серед іншого передбачає можливість зміни місця голосування для участі у місцевих виборах. Реалізація цього положення, однак, вимагала затвердження відповідної процедури Центральною виборчою комісією.

Розглянуті зміни: 18 травня 2020 року Центральна виборча комісія прийняла постанову [№ 88](#), що встановлює необхідну процедуру, відповідно до якої зміна місця голосування відбувається на наступних умовах:

- Доступна всім громадянам України, які мають право голосу – у т.ч. переселенцям;
- Зміна місця голосування можлива не частіше ніж один раз протягом 180 днів;
- Відповідна заява має бути подана протягом 5 днів після офіційного початку виборчої кампанії (не плутати з днем голосування);
- Заява може бути подана як письмово до місцевого відділення ведення реєстру виборців, так і онлайн – із використанням електронного цифрового підпису;
- Для підтвердження приналежності до відповідної громади, заявник повинен додати до заяви копію одного із наведених документів:
 - Довідка ВПО;
 - Договір оренди житла;
 - Документ, що підтверджує реєстрацію підприємницької діяльності на території громади;
 - Документ, що підтверджує право власності на розташоване на території громади житло;
 - Свідоцтво про шлюб або склад сім'ї, у разі якщо чоловік (дружина) / член сім'ї зареєстрований на території громади.

4. Кабінет Міністрів Визначив Повноваження Міністерства з Питань Реінтеграції Тимчасово Окупованих Територій України

6 травня 2020 року Кабінет Міністрів прийняв постанову [№ 371](#), що затверджує Положення про Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, попередньо відновлене у якості окремого міністерства. Постанова визначає основні завдання Міністерства та його повноваження.

² Інтерпретація поняття «внутрішньо переміщена особа» більшістю державних органів призводить до того, що переселенець вважається таким до тих пір, поки не має реєстрації постійного місця проживання на підконтрольній території. Ця традиція має як позитивні, так і негативні аспекти, проте в рамках питання про участь переселенців в місцевих виборах важливо наступне: переселенці не мають реєстрації постійного місця проживання у приймаючих громадах.

Формування та реалізація політики у сфері:

- Захисту прав проживаючого на непідконтрольній території населення з метою його подальшої реінтеграції;
- Відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно-визнаних кордонів;
- Сприяння добровільному поверненню населення, яке виїхало за кордон, а також сприяння поверненню на попереднє місце проживання чи інтеграції у приймаючих спільнотах осіб, що виїхали із зони проведення АТО/ООС чи тимчасово окупованих територій;
- Координація надання гуманітарної допомоги;
- Відновлення і розвиток непідконтрольної і прилеглої до неї територій України після реінтеграції;
- Посилення інформаційного суверенітету.

Участь у формуванні та реалізації політики в сфері:

- Захисту прав та свобод населення, що постраждало від конфлікту;
- Здійснення заходів з протимінної діяльності, включаючи інформування населення щодо мінної небезпеки, надання допомоги постраждалим від мін, нетехнічне обстеження території, а також маркування та картографування територій, забруднених мінами.

Сприяння у:

- Реалізації прав та свобод жителів Криму, непідконтрольної та прилеглої до неї територій;
- Реалізації національних, освітніх і культурних потреб корінних народів і етнічних меншин, що проживають на непідконтрольній і прилеглий до неї територіях;
- Реалізації соціальних, економічних, екологічних, інформаційних і культурних потреб жителів непідконтрольної і прилеглої до неї територій.

5. Парламент Покращив Податкове Регулювання Підприємницької Діяльності

Контекст: Законодавство зобов'язує індивідуальних підприємців, самозайнятих осіб та офіційно працевлаштованих осіб сплачувати єдиний соціальний внесок (ЄСВ). При цьому, така вимога встановлюється окремо щодо кожної із наведених груп. Внаслідок цього, особи, які не лише є індивідуальними підприємцями, але й офіційно працевлаштовані або зареєстровані як самозайняті особи, вимушені сплачувати ЄСВ двічі. Крім того, індивідуальні підприємці були зобов'язані сплачувати ЄСВ у тому числі за періоди відсутності доходу. Як наслідок, малий і мікро-бізнес не був зацікавлений офіційно реєструвати свою діяльність.

Розглянуті зміни: 13 травня 2020 року Парламент прийняв Закон [№592-IX](#), відповідно до якого фізичні особи-підприємці:

- Звільняються від повторної сплати ЄСВ, у разі якщо вони сплатили ЄСВ у якості самозайнятої особи або якщо ЄСВ було сплачено роботодавцем;
- Звільняються від сплати ЄСВ за місяці відсутності доходу (окрім фізичних осіб-підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування).

6. Уряд Розширив Доступ до Навчальних Закладів для Жителів Непідконтрольної Території і Зони Проведення ООС

Контекст: Як правило, уряд України не визнає видані на непідконтрольній території документи, у тому числі шкільні атестати. Освітні заклади, розташовані уздовж лінії розмежування та в зоні проведення АТО/ООС, істотно постраждали внаслідок конфлікту. Прийом до навчальних закладів на підконтрольній території здійснюється на підставі зовнішнього незалежного оцінювання, яке не проводиться на непідконтрольній території. У 2016 році Міністерство освіти і науки видало Укази [№560](#) і [№697](#), спрямовані на забезпечення доступу до освіти для жителів непідконтрольної території, а також жителям зони проведення АТО/ООС, території уздовж лінії розмежування та Криму. Згідно з цими указами, на базі ряду навчальних закладів були створені освітні центри «Донбас-Україна» та «Крим-Україна», що функціонують у тому числі як підрозділи приймальної комісії. Більшість таких навчальних закладів розташована на підконтрольній частині Донецької та Луганської областей.

Умови вступу через освітні центри «Донбас-Україна» і «Крим-Україна»:

- Паспорт, шкільний атестат та проходження ЗНО **НЕ** потрібні;
- Абитурієнт складає три іспити безпосередньо в освітньому центрі: з української мови, історії та спеціального предмету – залежно від обраного навчального закладу і напрямку;
- Передбачена обмежена кількість бюджетних місць; при вступі на контрактній основі передбачена можливість отримання довгострокового пільгового кредиту на отримання освіти;
- Абитурієнт має переважне право на проживання у гуртожитку, отримання безкоштовних навчальних матеріалів та безкоштовний доступ до інтернету.

У той же час, перелік доступних у межах програми навчальних закладів залишався обмеженим. Так, у 2017 році мережа освітніх центрів включала 42 установи; у 2019 році їх кількість зросла до 76.

Розглянуті зміни: 12 травня 2020 року [Міністерство](#) з питань реінтеграції ГОТ та [Міністерство](#) освіти і науки розширили список доступних в рамках програми навчальних закладів до 91. Наводимо також [перелік](#) доступних навчальних закладів і [перелік](#) населених пунктів, жителі яких мають право на вступ через освітні центри.

7. Парламент Ратифікував Другий Протокол до Гаазької Конвенції про Захист Культурних Цінностей у разі Збройного Конфлікту

30 квітня 2020 року Парламент прийняв Закон [№585-IX](#), що ратифікує Другий протокол до Гаазької конвенції 1954 року про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту. Протокол регулює відповідальність сторін у питанні захисту культурних цінностей в умовах збройного конфлікту.

Зокрема, протокол забороняє або обмежує:

- Проведення бойових дій, якщо вони можуть завдати шкоди культурним цінностям;
- Незаконний експорт, вилучення або передачу права власності на культурну цінність особами, які де-факто контролюють відповідну територію;
- Археологічні розкопки і зміну умов утримання культурних цінностей.

Другий Протокол також передбачає процедуру застосування режиму посиленого захисту культурних цінностей, встановлює юрисдикцію відповідних справ, регулює порядок судового переслідування, видачі обвинувачених осіб та інші питання співпраці сторін-підписантів Протоколу.

Деякі терміни, що використовуються у цьому документі, взяті із законопроектів або чинного законодавства і не обов'язково відображають позицію ДРБ–ДГР.

Цей документ охоплює питання діяльності з надання гуманітарної допомоги, яка здійснюється за фінансової підтримки Європейського Союзу. Погляди, викладені у цьому документі, жодним чином не можуть розглядатися як офіційна позиція Європейського Союзу. Європейська Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, яку він містить.

Цей правовий інформаційний бюлетень створений завдяки щедрій підтримці американського народу, що здійснює Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). За його зміст несе відповідальність Данська Рада у справах біженців. Бюлетень не обов'язково відображає позицію Агентства США з міжнародного розвитку та Уряду Сполучених Штатів.

Цей документ був створений за підтримки Сполученого Королівства, однак викладені у ньому погляди не обов'язково відображають офіційну позицію Сполученого Королівства.